

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

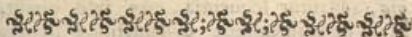
§. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

mi Pontificis, & hujus sanctæ Romanæ Ecclesiæ in omnibus necessitatibus, & utilitatibus suis, custodiendo, & conservando possessiones, honores, & iura eius, quantum Divino suffultus adiutorio sero, secundum fidei, & posse meum rectè, & purè fide: sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Ceterum qui iuramenta huiusmodi fidelitatis existant à retro Romanis Principibus, non sicut hæcenus habitatum: imò tam quondam Albertus Rex Romanorum immediatus prædecessor memorati Henrici Bonifacio Papæ VIII. prædecessori nostro tempore approbationis ejusdem Alberti, quam Rodolphus pater ipsius, & alij Prædecessores ejusdem Romanorum Reges diversis nostris prædecessoribus juramentum fidelitatis, & obedientiæ præstiterunt. Idemque Bonifacius memoratum Albertum, iuramento huiusmodi ab eo recepto, de Fratrum suorum consilio (præsertim Prælatorum, & aliorum multitudine copiosè) autoritate Apostolicâ recepit in specialem suam filium, & Ecclesiæ memoratæ, ipsi in Regem Romanorum assumptis, in Imperatorem postmodum promovendum. Verum quia sæpe satus Henricus, qui proximis diebus fuit de hac luce substractus, non virtutè, & mentem, sed ne dum verborum insectans corticem, sensumque confundens, iuramenta restringendo prædicta, curiosè videbatur asserere (ut præsertim) illa ad debitum fidelitatis huiusmodi extendi: novo morbo curiositatis huius luculente veritatis antidotum præsentis declarationis oraculo providimus apponendum. Quia ergo Capitulis iuramento fidelitatis contentis sollicitè meditatione pensatis, ipsa Capitula in præfatis Imperatoris iuramentis quantum ad effectum mentem, & virtutem ipsorum non est dubium contineri: Nos præmissis & alijs rationibus, ne quis in Romanum assumptus Principem, vel in posterum assumendus, an iuramenta huiusmodi per dictum Henricum Imperatorem præstata, & per successores ipsius in futurum præstanda, fidelitatis existant, in dubitationem deducere audeat, vel super his contrarium asserere veritati: autoritate Apostolicâ de Fratrum nostrorum consilio declaramus, illa iuramenta prædicta fidelitatis existere, & ceteri debere. Porro præter iuramenta prædicta idem Henricus suorum in hærens prædecessorum vestigijs, iniquam ingrediatur Italiam, vel ibidem iura aliqua exerceret, sub testimonio suarum patentium litterarum in manibus Dilecti filij Ioannis de Mollianis, Scholastici Ecclesiæ Tullensis, Capellani nostri, ad hoc specialiter per nos missi, nostro, & præfata Ecclesiæ nomine recipientis promissis, & tactis sacrosanctis Evangelij, iuramento firmavit, quod eandem Ecclesiam, & fidem Catholicam purè fide, totisque viribus conservaret reverenter, & etiam defenderet, omnemque Hæresim, schisma, & Hæreticos quoslibet, fautores, receptatores, & defensores ipsorum exterminaret pro posse, ac nunquam cum Saraceno, Pagano, Schismatico, seu alio quolibet Communionem Catholicæ fidei non habente, aut cum aliquo alio præfata Ecclesiæ inimico, vel rebeli, seu eidem manifestè suspecto, unionem quamlibet, seu parentelam, aut consederationem iniret, sed tam nostram, quam successorum nostrorum personas, honorem, & statum manerent, defenderet, & conservaret contra omnes homines cuiuscunque existent præminentie, dignitatis, vel status. Eidem etiam adiciens iuramento, quod manerent semper atque servaret privilegia om-

nia per prædecessores suos Reges, ac Imperatores Romanos præfata Romanæ, & alijs quibuslibet Ecclesijs quocunque concessa tempore, & continentie cuiuscunque. Ipsaque omnia, & specialiter, ac præcipue per clare memoriæ Constantinum, Carolum, Henricum, Ottonem quartum, Fridericum secundum, atque Rodolphum prædecessores ipsius super concessione, recognitione, advocacione, adnotatione, quietatione, & liberâ dimissione terrarum, & provinciarum Romanæ Ecclesiæ ubilibet postarum, quarum etiam multas nominatim expressit, Sedis Apostolicæ, Romanisque Pontificibus super quocunque tenore concessa recognovit, confirmavit, & ex certâ scientia innovavit, ac etiam de novo concessit: & terras ipsas, atque provincias recognovit ad jus, & proprietatem ipsius Ecclesiæ plenissimè pertinere: easque nihilominus ex abundantia de novo Ecclesiæ sæpe factæ donavit, sub prædicto se obligans iuramento, quod ipsas, aliquantè ipsarum partem nullo unquam tempore occuparet; seu quantum in eo esset, ab alio permetteret occupari: nec in eis, aut aliqua parte ipsarum iura aliqua, possessiones, aut tenuras haberet, seu quomodolibet possideret: nec in eis etiam potestaria, seu cuiuscunque Capitania, aut Iurisdictionem per se quamcunque, vel per alium exerceret: quodque (ut Princeps Catholicus, & sæpe dictæ Ecclesiæ Advocatus, atque Defensor) ipsam iuvaret, & consilij, & auxiliij illi assisteret opportunis, contra quoscunque inobedientes, & rebelles eidem & præcipue contra occupantes, seu turbantes terras prædictas, seu provincias, vel partem quamlibet earundem. Sub eodem etiam iuramento promissit, quod tam ipsam Romanam Ecclesiam, quam alias Ecclesias, libertatem Ecclesiasticam, bona, iura, Prælatos, & Ministros Ecclesiarum ipsarum manerent, conservaret, atque defenderet, suo posse. Et quod Ecclesiæ Romanæ Vasallos contra iustitiam nullatenus offensurus, devotos, ac fideles Ecclesiæ, etiam in Imperio constitutos benigne tractaret, nec eos opprimeret contra iustitiam, aut (quantum in eo esset) per alium opprimi sustineret, sed in suis potius iuribus, & iustitijs conservaret. Hoc quoque iuramentum, & etiam pristinum pro eo nobis per suos Nuntios (ut præmittitur) præstitum, receptis sue coronationis insignijs innovavit, prout in patentibus ante coronationem ipsam eius Regis magno sigillo, & alijs post coronationem eandem eius Imperiali aureâ Bullâ munitis, inde consecutis litteris (quas in Archivis Romanæ Ecclesiæ reponi, & diligenter conservari fecimus) plenius continetur.

DISQUISITIO IV.

An, & in quantum Pontificia potestatis super Reges protensio probari possit ex Historijs, & exemplis Summorum Pontificum?

S. I.

Pro isto probandi genere inserviunt tum ea, quæ suprà Disquisit. 2. dicta fuerunt, tum quæ ex Authore tract. de libert. Gallican. lib. 4. cap.

cap. 10. adferuntur in presenti. Childericum III ait, Regem Gallie non ante deposuerunt Franci, ut Pipinum sibi præficerent, quam intervenisset Romani Pontificis auctoritas. Id expressè tradit Eginhardus Caroli Magni Secretarius in vita illius Imperatoris, his verbis: *Gens Merovingorum, de qua Franci Reges sibi creare soliti erant usque ad Childericum Regem, qui jussu Stephani Pontificis Romani depositus, ac detonsus, atque in Monasterium detrusus est, durasse putatur Pipinus autem per auctoritatem Romani Pontificis ex præfeco Palatii Rex constitutus, &c.* Et in Annalibus ad annum 749. Burchardus Wirziburgensis Episcopus, & Iohradus Presbyter Capellanus missi sunt Romam ad Zachariam Papam, ut consulerent Papam de causa Regum, qui illo tempore fuerunt in Francia, qui nomen tantum Regis, sed nullam potestatem Regiam habuerunt: per quos prædictus Pontifex mandavit, melius esse, illum vocari Regem, apud quem summa potestatis consisteret; datâque auctoritate suâ jussit, Pipinum Regem constitui. Et ad annum 750. Hoc anno secundum Romani Pontificis sanctionem Pipinus Rex Francorum appellatus est, & ad hujus dignitatem honoris unctus sacrâ unctione manu sanctæ memoriæ Bonifacii Archiepiscopi, & Martyris, & more Francorum elevatus in solium Regni, in civitate Sueffonia. Childericus verò, qui falso Regis nomineungebatur, tonso capite, in Monasterium missus est.

2. Eginhardi fidem cum dubiam efficere nequeat Ioannes Launoius, in restringendam Summi Pontificis auctoritatem semper intentus; quippe cum sciat, illum scriptorem & magnæ probitatis & exactæ sinceritatis fuisse, ac rem paulò antea gestam, atque ad eò sibi notissimam narrasse, vitam Caroli ab eo scriptam corruptam fuisse, contendit; Annalium autem verba multifariam versat, ut à proprio, & ut ita dicam, nativo sensu desectat, 6. par. Epist. 9. ac primò quidem affirmat, contradictionem esse talem, quæ vix dilui possit inter loca vitæ Caroli Magni, & loca Annalium. Hæc contradictio, ni fallor, in eo esse illi visa est, quòd in vita Caroli Magni Childerici desitutio, & institutio Pipini tribuantur Stephano Papæ, in Annalibus verò Zachariæ; sed mirum est, quòd ad eò acutus non viderit, aut, qui sincerissimos scriptores malæ fidei tam sæpe incusat, dissimularit, imaginariam illam contradictionem se ipsa evanescere, si verbis, quæ ipse retulit ex libello de Majoribus Domus Regiæ, addantur sequentia, quæ ipse omisit. Nam ex utrorumque conjunctione liquet, rem à Zacharia sub finem Pontificatus sui inchoatam, à Stephano ejus successore perfectam; aut à Zacharia per S. Bonifacium Archiepiscopum Moguntinum factam, Stephanum per seipsum confirmasse. Hæc refert Launoius: *His temporibus Childericus in Regno Francorum substituitur, de quo Pipinus Dux legatos ad Zachariam Papam dirigit interrogans eum; si ita manere deberent Reges Francorum, cum penè nullius essent potestatis, solo Regio nomine contenti. Quibus Legatis Romanus Pontifex respondit, illum debere Regem vocari, qui Republicam gereret. Detonso igitur Childerico, & in Monasterium detruso,*

max Franci Pipinum sibi Regem constituunt; sequuntur autem ista; Hic enim rebellantes sibi omnes subegerat, Gripbonem videlicet fratrem suum, Tassilonem quoque ex sorore nepotem; quorum alterum Austrasiorum, alterum Bavariorum Ducem instituit. Denique Zacharia defuncto, Stephanus succedit, qui in Franciam ad Pipinum, urgente necessitate, venit, eumque, ac duos filios ejus Carolum, & Carlomanum pariter suæ benedictionis oleo perunxit. Rem ita, ut diximus, gestam, contigisse, testantur alij scriptores infra referendi.

3. Addit Launoius, Zachariam utpote consultum, mentem suam aperuisse, ut Consultorum mos est, non autem potestatem interposuisse. Id, inquit, Eginhardi verba hæc (Pipinus more Francorum elevatus in solium Regni) omnino exigunt. Nam qui ante Childericum, & Pipinum elevabantur in Regni solium, auctoritate Francorum, non Romani Pontificis elevabantur. At certè verba illa, more Francorum, neque omnino, neque ex parte exigunt consilium tantum à Zacharia datum. Illorum enim sensus apertus est de cæremonijs in Regum elevatione observari solitis, non autem de electionis jure. Ac sicut ex ijs concludi non debet, nec potest, Romanum Pontificem non fuisse consultum, licet is antea non fuisset mos Francorum; cum Eginhardus consultationis expressam faciat mentionem, ita inferri non potest, Summum Pontificem consilio non adjunxisse auctoritatem, cum contrarium luculentissimè testetur Eginhardus his verbis; *jussu Stephani Romani Pontificis, datâque auctoritate suâ jussit, Pipinum Regem constitui; secundum Romani Pontificis sanctionem Pipinus Rex Francorum appellatus est.* Ita scilicet delicata evaserat paucis abhinc annis Francorum conscientia, ut nomen Regis ei tribuere non auderent, qui Regiam auctoritatem jam erat adeptus, nisi Doctoris gravis opinione id sibi licere cognovissent.

4. De antiquiorum Franciæ Regum unctione, quam hic negat Launoius, viderint Franci, quid censendum sit, qui ad miraculum in Clodovei primi Christiani Regis Francorum gratiam factum, ejus originem referunt: mihi verba Eginhardi supra relata Summi Pontificis auctoritatem satis videntur significare, etiam si excluderetur Pipini unctio, quæ à Zacharia Pontifice per Bonifacium, & à Stephano per seipsum facta narratur.

5. Testimonium Eginhardi, quod solum sufficeret, quia, ut supra inuimus, eo tempore vixit, quo rem narratam ignorare non potuit, & eâ sinceritate scripsit, ut fides ei negari non debeat, confirmant Aymonius in lib. 4. de gesti. Franc. cap. 61. Regino Prumiensis Abbas in lib. 2. Chronic. Marianus Scotus in lib. 3. Chronic. Otto Frisingensis in lib. 5. histor. cap. 21. Abbas Urspergensis in Chronico. Sigebertus in Chronico ad annum 750. Paulus Æmilius in lib. histor. Franc. Fredegarius Scholasticus in sine Chronici. Guillelmus Nanguis in Chronographia manuscripta. Robertus Guaguinus in lib. 3. histor. Franc. Carolus Sigonius in lib. 3. histor. de Regn. Ital. quorum verba refert Launoius.

noius. Attamen ipse suo more tot testimonij, aliorum quorundam silentium anteponebat.

6. Imò illi unius scriptoris silentium sufficit adversùs affirmativa plurimorum testimonia. Sic enim in hac Epistola de Anastasio, Regnum Childerico abrogatum, & Francos sacramenti religione solutos tacente, scribit; De Anastasio, inquam, silentio, quod, si circumspeditione, & accuratâ consideratione perpendatur, de falsitate rerum istarum dubitandi locum nullum relinquat. Quis enim prudens, & attentus crederet, virum Scâs Apostolicæ magnitudini, & commodis addictum, & in Romanorum Pontificum scrijjs versatum, id commemorare, quod Gregorius VII. Otto Frisingensis, Abbas Urspergensis, Ioannes Trithemius, & recentiores alij tam cupide commemorant, neglexisse? Quis, inquam, prudens, & attentus hoc crederet, tum ex alijs, tum ex hoc quoque, quod antea simile nihil in Romana contigisset Ecclesia? Igitur Anastasius non tam silet, quam eloquitur, non accidisse, quod illi accidisse narrant.

7. Sed in quocumque latius se vertat Launoius, tot & tam insignia sunt testimonia, quæ Summi Pontificis autoritatem in Childerici destitutione, ac Pipini insultatione, intercessisse affirmant, ut lætis illis, etiam in ipsius Launoij Epistolâ, impossibile sit, eis fidem non habere, quantum ad rem ipsam, quamvis ille suo argumento negativo ab Authorum silentio, vel alijs conjecturis, aliquas circumstantias validè confutaret, quod facere sibi immeritò visus est.

8. Misera enim cavillatio, quâ verba illa, mandatum, iustus, autoritas, & similia, quibus scriptores utuntur, cum de Summi Pontificis ea in re partibus loquuntur, denotare tantum consilium, aut opinionem interpretatur, ex ipsorum locorum imperturbato mentis oculo, ac sine præposito affectu lectorum, contextu dissolvitur. Præsertim si Authorum ipsorum conditio attendatur, cur enim v. g. Eginhardus, cum dixisset; Pontifex mandavit, melius esse, illum vocari Regem, apud quem summa potestatis consisteret, quæ opinionem, & consilium abundè significassent, addidisset, datâque autoritate suâ iussit, Pipinum Regem constitui: quæ verba de potestate non possunt non intelligi, nisi fides historiæ hanc declarationem postulasset? An Eginhardi, jam à juventute in Aula Caroli Magni educati, inererat, cum hæc scriberet, Summis Pontificibus ablandiri, vel eorum jurisdictionem ampliare in præjudicium Regum Francorum? An idem consilium fuit alijs scriptoribus Gallicanis tam multis?

9. An Sigebertus Gregorio VII. infensissimus, & Imperatoribus, quorum tempore scribebat, quorumque causâ Pontificibus tam parùm æquus fuit, addictissimus, depositioni Heinrici autoritatem accersere ab exemplo Regum Franciæ non prætermisisset, si aut historiæ integritas, aut evidens rei gestæ veritas permisisset? An simplex Papæ consilium, seu responsum his verbis expressisset? Pipinus verò Princeps Apostolicâ autoritate, & Francorum electione à S. Bonifacio Moguntia Ar-

chiepiscopo in Regem ungitur, & consecratur. Ad annum 750. An, qui falla non pauca in favorem Imperatorum, vel à se excogitata, testibus fide indignis accepta, narravit, tam incautè locutus fuisset, ut opinionem pareret, à suo affectu longè alienam, si eam dubiam habuisset?

10. An Otto Frisingensis, tot Imperatoribus sanguine conjunctus, quos inter, & Summos Pontifices altercationes intercesserunt, tam graves, tamque diuturnæ, ne Avi sui destitutionem à Gregorio VII. factam confirmaret, non abstinuisset verbis, quæ hanc Summi Pontificis autoritatem clarè denotant, si absque historiæ legum violatione potuisset? Anno, inquit, ab Incarnatione Domini 752. reversi à Roma nuncijs autoritate Papæ Pipinus à B. Bonifacio Moguntino Archiepiscopo, alijsque Regni Principibus in Suesiona civitate ad Regnum eligitur, lib. 5. histor. cap. 22. Anno Domini 754. Pipinus à Stephano Papa I. à fidelitatis sacramento, quod Hildrico promiserat, cum alijs Regni Francorum Proceribus absolvitur, ac detonso Hildrico, & in Monasterium detruso, postmodum in Regem inungitur. Ibidem cap. 23. iterum in his verbis notare potes solutionem contradictionis, quæ à Launoio vocatur pugna, quæ vix dilui possit. Otto enim lucidissime narrat, Pipinum & à Zacharia per Bonifacium Moguntinum, & à Stephano ipso unctum, ut dubitari non possit, Eginhardum idem factum modò uni, modò alteri Pontifici non tribuisse, sed cuique suum.

11. Maximi ponderis est Ottonis testimonium, tum propter egregium viri meritum, tum propter accuratam in evolvendis historijs diligentiam, & in referendis fidem; tum denique, quia, cum diu Parisijs versatus esset, sedulamque studio operam dedisset, facile ei fuit, veritatem addiscere. Pro suo erga Henricum Avum suum affectu legerat, & relegerat Imperatorum gesta, ut sciret, an antea fuisset aliquis à Romanis Pontificibus excommunicatus, & depositus, negatque lib. 6. cap. 35. id antea factum in Romanorum Reges, aut Imperatores, sed tantum Philippicum aliquamdiu à Romano Pontifice inter Pœnitentes retentum, & Theodosium ab Ecclesia exclusum à Beato Ambrosio. Quis igitur credat, eum temerè ac sine examine recepisse illam de Regibus Francorum historiâ, quandoquidem ipse post verba relata, paucis interjectis, subjungit: Ex hoc Romani Pontifices Regna mutandis autoritatem trahunt. Potâlne, rei ejusmodi originem sine discussione admissam ab Ottone?

12. Nónne Conradus Abbas Urspergensis, qui Gregorium IX. tam insolenter carpit, ut Frederico II. patrocinetur, suppressisset, si passa esset historiæ veritas, quæ autoritatem Papæ in Principes tam apertè præ se ferunt. Ait enim in Chronico ad annum 751. Zacharias verò Papa super hujusmodi negotio consultus, remandavit, melius esse, illum vocari Regem, apud quem summa potestas consisteret; datâque autoritate suâ, Pipinum Regem constitui iussit. Anno Domini 752. Pipinus per autoritatem Zachariæ Pa-

pe more Francorum electus ad Regnum, per manus S. Bonifacii Archiepiscopi Moguntiacensis elevatus est in Regni solium in Suesionum civitate Pipinus ex Praefecto Palatii auctoritate Apostolica sublimatus, & unctus in Sedem Regni, postea regnavit annis quindecim, absolutus per Papam Stephanum à juramento, quod Regni Primoribus fecerat. Hic rursus vide compositam pugnam, quae vix dilui posse Launois videbatur.

13. Auctoritatem suam in omnibus dubiam efficit, qui facta adeo certa, & tot testimonijs comprobata negare, ut Launois, audet, ac impugnare totis viribus enititur.

S. II.

Referuntur adversariorum argumenta.

ARGUMENTUM I.

14. EX parte adversa licet 1. argumentari ex actis Comitiorum Galliae Anno 1615. coram Rege celebratorum, relatis à Gramondo hystor. Galliae lib. 1. ad dictum Annum 1615. cum enim suo, & universi Cleri Gallicani, imò & Nobilitatis nomine Cardinalis Perronius supra relatus, multis argumentis ostendisset, Summo Pontifici pro certis casibus esse jus in Regna & Reges: exinde tertij Ordinis ad Clerum Delegati responderunt, non esse novam apud Comiticia generalia Galliae, quam proponerent, thesin, denegantem Papae illam auctoritatem: trecentis abhinc annis, & amplius Gallis non ita creditum modò, sed & scriptum, ita vulgaram scripto eam doctrinam contra Bonifacium VIII. Summum Pontificem, quo tempore Regnum Galliae Sedi Apostolicae subiectum pronuntiaverat. Annum circa 1301. obtulisse rescripto Comiticia trium Ordinum Parisios convocata, Summiq; Pontificis Legatum Archidiaconum Narbonensem acerbè increpasse, moxq; ad Cardinales scripsisse in hæc verba: Nos Prælati, Abbates, Priores, Decani, Praepositi, Procuratores Capitulorum, Conventuum, Collegiorum, Universitatum, Urbium &c. ab omni tempore dicitur Galliae Regnum Deo uni subditum in temporalibus, quod omnibus notum est &c.

15. Addebatur, diversas habuisse Christum ipsum à gladio claves, Petrumq; ubi in arma etiam justè proruperat, gladium mittere jussim in vaginam, ne, qui restaurandis instituebatur, truncaret membra. Manluetè post regnasse Ecclesiam, cui imperium est in volentes Summo Pontifici Vicario Christi, neque jus gladij, quamquam Petri successor, esse, neque jurisdictionem, ubi de privatorum possessionibus agitur: item ubi de publicis nullibi probatam Primæ Sedis potestatem, adeo ut privatum, in hæresin, in idolatriam, in judaicam superstitionem, in omne nefas prolapsum, patrimonio suo deiciat. Cur Magistratum? Cur Regem? Plúne illi in publica jura, quam in privata? Si esse contenditur, unde quæso? An ex Christi respon-

so, qui à Pilato interrogatus, Réxne foret, Respondit: Regnum meum non est de hoc mundo &c. Si diffitetur se Christum mundi Regem, hoc est, sine potestate in mundum, ut Christus est, quo jure arrogabit sibi Vicarius jurisdictionem, quam sibi Christus ipse indebitam dixit?

16. Cæsares nemo negaverit, Reipublicæ Romanæ tyrannicè incubuisse: eos inter Tyberius scelestus, nequam, proditor, incestuosus, adulter, idolorum cultor, crudelis & ferox, per quæ adigebatur populus sæpe in murmura, imò & in rebellionem, quasi indignus tributo foret, qui profigatè desolabat imperium, lanista per continuas cædes magis, quam Princeps: ideòne minùs respondit Christus: Reddite, quæ sunt Cæsaris, Cæsari, & quæ sunt Dei, Deo? Sacramento solvere noluit Christus tyranni, ejuldemq; pagani subditos, & volet Vicarius? Cæterùm si fidei Orthodoxæ fundamenta Rex quatit, jubens subdito, uradoret sculptilia, qui Deo primitus cultum debet, quid fieri Martyrem vetat, qui Christianus est? Non ulque adeo parendum Regi, ut fides abdicetur, moriendum constanter. Hoc modo fieri satis præcepto Christi, quo jubemur reddere Deo, quæ Dei sunt, & Cæsari, quæ Cæsaris sunt. Cultum reddi Deo, cui debetur fides, vitam Regi, cui in subditos jus vitæ & necis est. Doucisse Paulum exemplo & scripto, Regibus impressum esse desuper characterem, quo supremâ in subditos potestate jus dicant, exemplo, cum verberibus cæsus obmutuit in exemplum Christi, cujus item morte admonemur, Principibus etiam tyrannis, Ecclesiæq; persecutoribus obedire: scripto docuisse, patet ex vulgata epistola, quâ Principibus etiam discolis deberi obsequium clamat in hæc verba: Omnis potestas à Deo est: qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit.

Responsio.

17. ADVERSUS hanc pro parte adversa adductam argumentationem, quantum contingit Bonifacium VIII. responder Author Regalis Sacerdotij cit. lib. 1. §. 9. n. 3. Ibi cum producta fuisset Bonifacij VIII. constitutio Extravagans Vnam sanctam inter communes relata de majorit. & obdient; subdit ille Author, videri, quòd ea constitutio à Bonifacio VIII. edita sit circa annum 1302. ardentibus jam inter ipsum, Regemq; Galliae Philippum simulatibus, quas multò etiam magis hoc decretum accendit. Sic enim illud interpretatos esse Galliae Proceres, ut crederent, voluisse Bonifacium Galliae Regnum sibi temporaliter, tanquam beneficiarium subesse, illudq; à Papâ, non verò legitimâ successione accipi oportere, veluti legere sit in epistolis à Clero Gallicano ad Bonifacium datis in libro Gallicano libertatum Ecclesie Gallicane n. 14.

18. Clementem V. igitur, ut omnem dubitandi, dissidendiq; materiam amoveret, Bonifacianam illam explicasse per Clementinam Meruit. De privilegijs, quâ definivit, Regem Galliae per Bonifacij præinsinuatam constitutionem